

Foto: Rune Hagen/Håvard Myrbaust/TING

Samarbeid om SPR-BATP i Møre og Romsdal

Rådgivar Grete Kongshaug

Møre og Romsdal
fylkeskommune

Møre og Romsdal
fylkeskommune

Fylkesplan for berekraftfylket Møre og Romsdal 2021–2024

Regional plan

Nettadresse til sida Regional planlegging i Møre og Romsdal fylkeskommune: mrfylke.no/naering-og-samfunn/regional-planlegging

Langsiktig utviklingsmål 3:

Møre og Romsdal skal vere eit attraktivt og mangfaldig fylke der folk vel å bu

Mål for samarbeidsfylket

Langsiktig utviklingsmål 1:
**Møre og Romsdal skal vere eit foregangs-
fylke på samarbeid**

Fylkesplanmål
Møre og Romsdal skal:

- utvikle eit tettare og meir forpliktande samarbeid mellom offentlege aktørar, frivillighet, næringsliv og kulturliv for å følge opp FN sine berekraftmål
- samordne det offentlege ressursane og kompetansen for å møte samansette behov hos eldre, barn og unge, innvandrarar, personar med nedsett funksjonsevne og andre utsette grupper
- samarbeide med europeiske interesseorganisasjonar og aktørar for å bidra til politikktutforminga i EU, hente kunnskap og midlar til utviklingsprosjekt, samt etablere samarbeid med eit øvønskapsfylke om berekraftmåla
- ha eit levande lokaldemokrati der alle innbyggjarane, uansett bakgrunn, kan vere med å påverke det offentlege tenestetilbodet og delta i utforminga av sine lokalsamfunn

Mål for miljøfylket

Langsiktig utviklingsmål 2:
Møre og Romsdal skal bli miljøfylke nr. 1

Fylkesplanmål
Møre og Romsdal skal:

- reduere klimagassutslippa slik at fylket er klimanøytralt i 2030, og bidra til 55 prosent kutt i illekkje-kvotepiktig sektor
- forvalte sjø- og landareala slik at det blir lagt til rette for berekraftig verdiskaping, basert på ein analarbruk som avgrensar behovet for transport, og hindrar unødvendige landskapsinngrip
- ha god tilstand på 90 prosent av økosystema både på land og i vatn, og starse på naturtypar og artar
- bevare viktige landskap, og redusere tapet av verdifulle kulturminne og kulturmiljø til under 0,4 prosent årlig
- basere auka produksjon og bruk av energi på energifeffektiveisering, fornybare energileider og utslippfri energi
- førebygge på uønskte hendingar skjer, og ha ein fysisk, digital og organisatorisk infrastruktur som er rusta til å takle klimaendringar og akutte kriser
- ha ein leiande posisjon i utviklinga av ein grøn sirkular økonomi med høg grad av gjenbruk, og god avfallshandtering

Mål for inkluderings- og kompetansefylket

Langsiktig utviklingsmål 3:
Møre og Romsdal skal vere eit attraktivt og mangfaldig fylke der folk vel å bu

Fylkesplanmål
Møre og Romsdal skal:

- ha nærmlje og lokalsamfunn som fremmer god fysisk og psykisk helse, og er prega av tiltit, tilhøyse, tryggleik og tilgjeing
- ha ei tannhelsestetse med god kvalitet, pasienttryggleik og høg kompetanse, som gir prioriterte grupper god tannhelse
- ha spesialisthelsetenester med høg kvalitet som gjer at innbyggjarar i alle delar av fylket er trygge på at dei får nødvendig helsehjelp når dei treng det
- ha eit utdannings- og kompetansetilbod som møter behova i samfunnet og lærer til inkludering, integrering, verdiskaping, mytenking og livslang læring
- ha inkluderande og trygge byar og tettstader med særpreg, som tilbyr gode bumiljø og offentlege rom, attraktive arbeidsplassar, eit variert kultur- og tenestetilbod, og miljøvennleg transport**
- ha eit kultur og fritidstilbod som er relevant og tilgjengeleg for alle, og frivillige lag- og organisasjonar som skapar mangfald og engasjement

Mål for verdiskapingsfylket

Langsiktig utviklingsmål 4:
Møre og Romsdal skal ha eit internasjonalt leiande næringsliv og ein innovativ offentlig sektor

Fylkesplanmål
Møre og Romsdal skal:

- ha eit omstillingsdyktig næringsliv som heitane i det grane slofret og gjennettne si internasjonale konkurssesekraft
- skape fleire og bette metalderingar og riffer med potensial for vekst og intern
- vere leiande i arbeidet med å skape lokale miljøvennlege produkt og tenester, baserte på lokale ressursar og lokal kultur
- styrke omstillings- og innovasjonsevna moglegheiter, og auka bruken av forsking alt samarbeid og innovative innlegg
- ha eit transportsystem som er trygt, smart og miljøvennleg, og er tilpassa innbyggjarane og næringslivet sine behov
- ha eit mangfaldig arbeidsliv som legg til rette for likestilling og inkludering, og som legg reglar og avtalar i arbeidslivet til grunn
- ha nødvendig nettinfrastruktur og god tilgang på klimanøytral energi for vidare utvikling av nærings- og samfunnsliv

5. ha inkluderande og trygge byar- og tettstader med særpreg, som tilbyr gode bumiljø og offentlege rom, attraktive arbeidsplassar, eit variert kultur- og tenestetilbod, og miljøvennleg transport

Møre og Romsdal
fylkeskommune

FORMÅL: «Medverke til å styrke og utvikle eksisterande by- og tettstadsenter, fremme berekraftig arealbruk og transport, og legge til rette for sosial berekraft»

Fylkesstrategi for attraktive byar og tettstader 2023 - 2026

HØYRINGSUTKAST 19.04.2022

Møre og Romsdal

Forslag til senterstruktur – Regionsenter m. suppleringscenter, kommunesenter, gamle kommunesenter

- Regionale senter
- Kommune-/administrasjonssenter
- Andre senter

Eksempel på Resultatmål

ResultatMÅL under miljøfylket

1. Lokalisering av ulike funksjonar og fysiske anlegg i byar og tettstader skal skje på ein måte som aktivt reduserar transportarbeidet, klimagassutsleppa og miljøulempene
-

Eksempel på Retningsliner

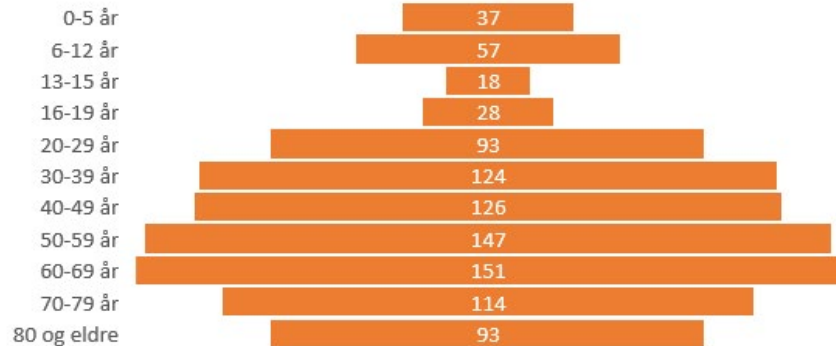
Retningsliner under Miljøfylket

LOKALISERING, AREALBRUK OG NATURMANGFALD

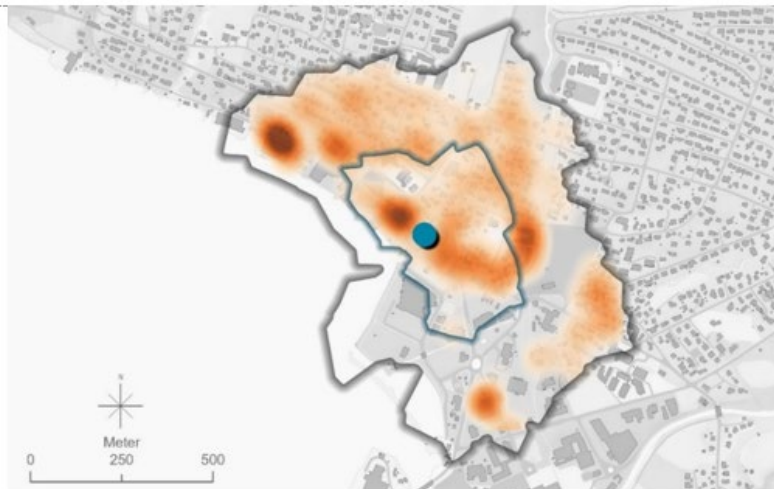
- a) Lokalisering av publikumsretta sentrumsfunksjonar som handel, service, offentleg og privat tenesteyting, kultur- og aktivitetstilbod, samt bedrifter med mange kontorarbeidsplassar, skal skje i sentrumskjerna, nær kollektivknutepunkt.
- b) «10-minuttersbyen» skal gjelde som prinsipp.
- c) Ved lokalisering utanfor sentrumskjerne, skal konsekvensar for sentrumsområde og etablert handel og service gjerast greie for. Fråvik frå dette skal bli grunngjeve. Dersom nytt eller utvida bruksareal (BRA) er større enn 1500 kvm, skal verknadane bli analysert gjennom ein handelsanalyse. Fylkeskommunen kan utforme retningsgivande mal for slike analyser.

ØRSTA

10 min. gangavstand
Folketal og aldersfordeling

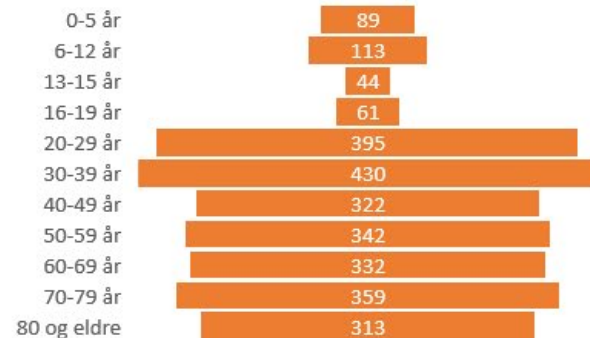

988

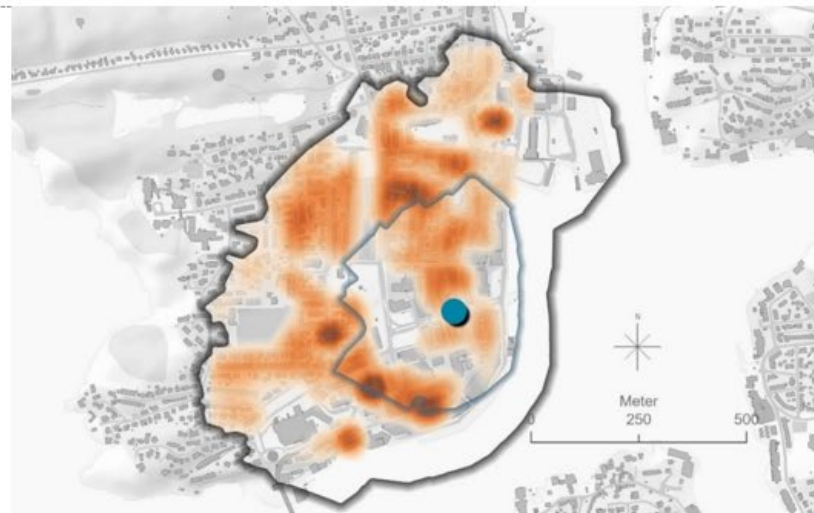

KRISTIANSUND

10 min. gangavstand
Folketal og aldersfordeling

2800

BYREKNESKAP

For utvalde byar og tettstader i
Møre og Romsdal 2022

befolkning, bustad, tettheit og høgder, service og tenester,
arbeidsplasser, arealbruk,

Plan for klima, areal og transport i Ålesundregionen (PAKT)

Forside

Stader

10 minutters gange

10 minutters sykkel

Gangavstand skule

Eksisterende jordbruksareal

Verdifulle grøntområde

Karbonkart

Varmekart ansatte

Varmekart befolkning

Plan for klima, areal og transport i Ålesundregionen er eit samarbeidsprosjekt mellom kommunane Ålesund, Sula og Giske, Møre og Romsdal fylkeskommune og Statens vegvesen. Målet med planen er å stimulere til ei samfunnsutvikling som er klimavenleg, fremjar folkehelse, gir betre trafikktryggleik og legg til rette for ei god by- og stadsutvikling.

Arkfanene viser relevant kunnskapsgrunnlag og analyser som er gjennomført i samband med planarbeidet.

Foto: Elin Johanson Lyngstad

By- og tettstadutvikling

Tettstadprogrammet

Byen som regional motor

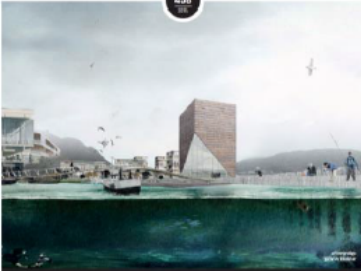

Strategiske planer- retning og utviklingsløp

NORSKE
ARKITEKTKONKURRANSER

Utgitt av Norske arkitekters landsforbund på oppdrag av Hordaland kommune

450
m²

Parallelløppdrag
«BYUTVIKLINGSPROSJEKT FOR
FOSNAVÅG»

Norske arkitekters
landsforbund

PRESTEN

NORSKE
ARKITEKTKONKURRANSER

Utgitt av Norske arkitekters landsforbund på oppdrag av Fræna kommune

596
m²

Parallelløppdrag
«NYE ELNESVÅGEN - SENTRUM I
HUSTADVIKA KOMMUNE»

Norske arkitekters
landsforbund

NORSKE
ARKITEKTKONKURRANSER

Utgitt av Norske arkitekters landsforbund på oppdrag av Ørskog kommune

595
m²

Parallelløppdrag
«SJØHOLT: FRÅ TETTSTAD TIL FJORD-
LANDSBY I NYE ÅLESUND KOMMUNE»

Norske arkitekters
landsforbund

NORSKE
ARKITEKTKONKURRANSER

Utgitt av Norske arkitekters landsforbund på oppdrag fra Fagradal kommune

517
m²

Parallelløppdrag
«TINGVOLLVÅGEN»
- MED GRØNN RETTESNOR FOR ØKOKOMMUNESENTERET

Norske arkitekters
landsforbund

Både tettstadsatsinga og bysatsinga evaluert i 2020

Både bysatsinga og tettstadprogrammet har gitt verdifull kompetanseheving, både administrativt og politisk.

Tilskota har vore avgjerande for at byane og tettstadene har prioritert fleire by- og tettstadutviklingstiltak.

Program for berekraftig by- og tettstadutvikling

Programeigar

Programstyre:
Kultur, nærings og
folkehelseutvalet

Programeigar:
Fylkeskommunedirektøren

Programansvarleg:
Gunn Randi Seime

Programleiar:
Johannes Brekke

Programstab:
prosjektleiarane for
delprosjekta

**Orientering til
fylkesutvalet**

Programleiing

Programforum:
Programstaben (by, berekraft,
tettstad, plan, mobilitet og
samferdsel) +
ei tverrgående gruppe som
representerer følgjande
fagområde:
- Folkehelse, kultur / kulturarv,
bygg og eigedom, næring /
skule, klima / miljø, veg, plan
++
Programmet vil trekke på andre
fagområde/prosjekt etter behov

Prosjektleiing

**Berekraftig byutvikling –
Byen som regional motor**

Prosjektansvarleg:
Oddny Wiggen
Prosjektleiar: Johannes Brekke

Mobilitetsprosjektet

Prosjektansvarleg:
Toril Karlsnes
Prosjektleiar: Merete
Maurset, Tonje Pettersen

**Berekraftig tettstadutvikling
Tettstadprogrammet**

Prosjektansvarleg:
Ingunn Bekken Sjøholm
Prosjektleiar: Ingvild Gjerdsset /
Grete Kongshaug

Utviklingsplan for Ørsta sentrum

Bygg på vinnarforslaget til arkitektkonkurransen
Europas 13:
"Connecting Ørsta"

Det danske vinnarteamet FELT vart engasjert til å
utforme utviklingsplanen

Hovedgrepa – tre band

- Det urbane bandet
- Parkbandet
- Idretts- og utdanningsbandet

Fokus på ein god balanse mellom visjonar og
realisme. Legg ein lista for høgt, skjer ingen ting –
to prosjekt vart peika ut tidleg i prosessen

Ny vidaregåande skule

- Flytting til «rett» lokalisering i sentrum
- Samlokalisering med kulturhus
- Tettstadsprosjektet viktig for å få gjennomslag for felles satsing i sentrum
- Nødv. vedtak i både kommune og fylkeskommune er fatta
- Detaljplanlegging pågår
- Byggstart januar 2023

Ålesund kommune -byutvikling Sørsida

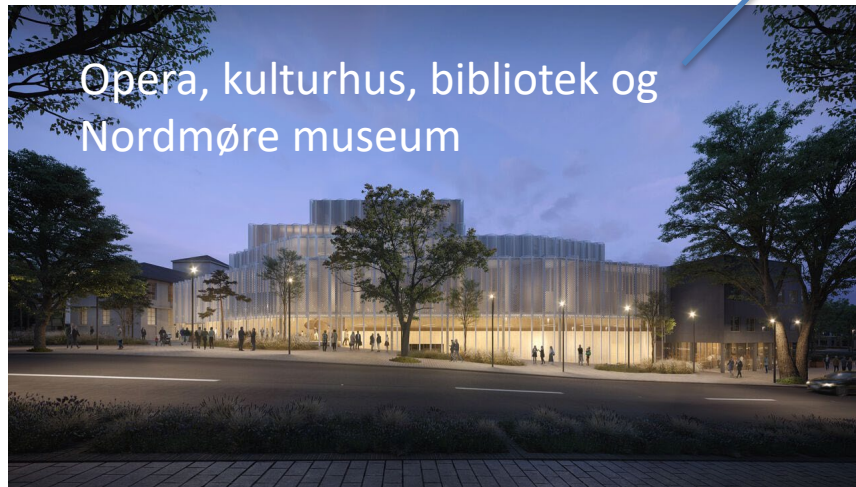
Illustrasjon av Kulturhamna mot aust. Illustrasjon: JAJA Architects

Vil samle 450-480 elevar på Sørsida

Fylkeskommunedirektøren vil samle fleire vidaregåande skoletilbod i den planlagde Kulturhamna i Ålesund. Til saman vil 450-480 elevar ha si daglege opplæring i lokala på Sørsida.

- Eigar av veg, skule-, helse- og kollektivtilod,
- Myndigheit plan, samferdsel, kultur
- Byggherre og planfremjar
- Arbeidsgivar og Leitakar i bygg
- **Samfunnsutviklar**

25/06/2021 00:05

Ragnhild Brochmann, spaltist Morgenbladet:

«Endelig en BY!» tenker vi når vi går av bussen: Fargerik, inviterende, ujølete. Men hvor er alle de andre?

KRISTIANSTUND BUTIKKLOKALER NÆRINGS LIV GÅGATA

Nye reviderte planer: Slik skal hotellet bli nå

Slik er planene for Hauggata 1-3 i de siste tegningene fra arkitektfirmaet Krook & Tjäder. Planene om å heve Hauggata 1 med én etasje er fjernet, og det samme er planene om en takterasse på det nye taket. I stedet legges det opp til et uteområde på taket mellom Haugata 1 og Nedre Enggata 8. Foto: Krook & Tjäder Arkitekter

Satser stort i gågata: - Vi tenker helhetlig og ønsker å sy sammen dette best mulig

- Vi ønsker å flest mulig inn før vi låser oss på konsepter, sier Thomas Hoern.

Av Trond Hasleli

Publisert: 24.11.22 15:47

Del

Vokser i gågata og erverver forretningslokalene til fem bygårder.

Divind Hurby og Steffi Ramstad håper folk vil benytte seg av Doris tilbud når butikken åpner. Foto: Helle Sveinvik

“Bypakke” Kristiansund

Nav Arbeid og ytelser

**Hei Eva, du har fått time til
kjeveortoped på Sentrum
tannhelse på ALTI Futura 4. etg.
Ons 02.09 2020 kl. 11:30.
Mvh Sentrum Tannhelse**

FØR: BUSS: 22 minutter

NÅ: BUSS 55 minutter og 1-2 bytter

= KJØRE

Møre og Romsdal
fylkeskommune

Særpreg og identitet- Gjenreisingsarkitektur

Kristiansund

Molde

Åndalsnes

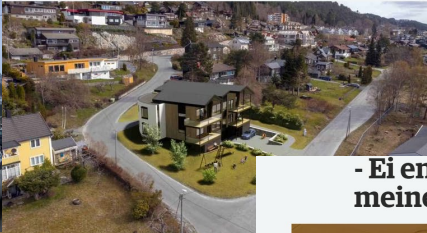
Fortetting med kvalitet i Møre og Romsdal

- anbefaling om prosessar og verkemiddel slik at kommunen kan styrke si rolle som tilrettelegging- og gjennomføringsorgan for fortetting i ulike type prosjekt og plantypar på ulike nivå
- bidra til at kommunen og planfremjar i større grad kan diskutere **kvalitet** dvs. kva for omsyn som er viktig å ivareta på den enkelte stad

Kva er det egentleg vi har vedtatt?

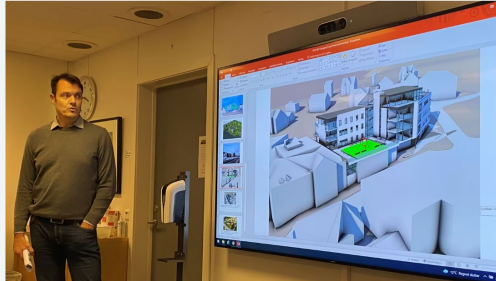
Har forsøkt å bygge firemannsbolig i to år: - Helt forkastelig slik de holder på

- Det er en kalkulert risiko man tar som utbygger

- Ei endelaus kravliste, meiner arkitekten

Ber for bevaring av grønne lunger

og Romsdal skommune

LES OGSÅ
Kommunen setter på bremsene: Krever nytt oppstartmøte

Del 1 – Innledning: formål og bakgrunn

Del 2 – Kunnskapsgrunnlag: i rammer for stedsutvikling, kommunal planlegging og kvalitet i stedsutforming

Del 3 – Anbefalinger: anbefalinger knyttet til overordnet og strategisk planlegging, ulike stedskategorier i Møre og Romsdal og anbefalinger knyttet til prosess og gjennomføring.

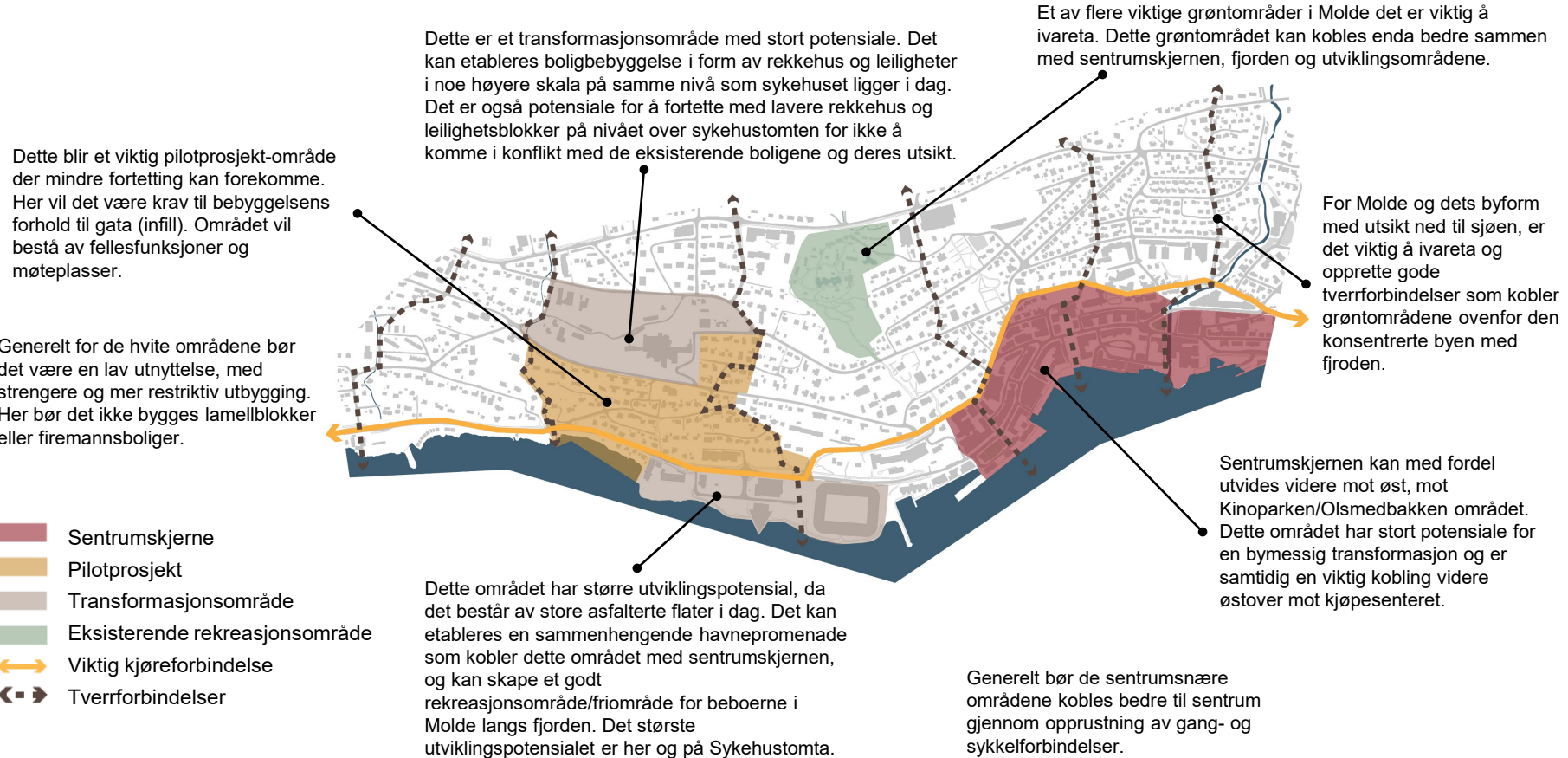
Del 4 – Stedsanalyser: her presenteres en metodisk tilnærming for stedsanalyser med caser fra Molde og Skei.

Del 5 – Mulighetsstudier: caser fra Molde og Skei. Casestudiene fungerer som konkrete eksempler mht innhold og visuell framstilling.

«Fortetting med kvalitet i Møre og Romsdal- veileder»

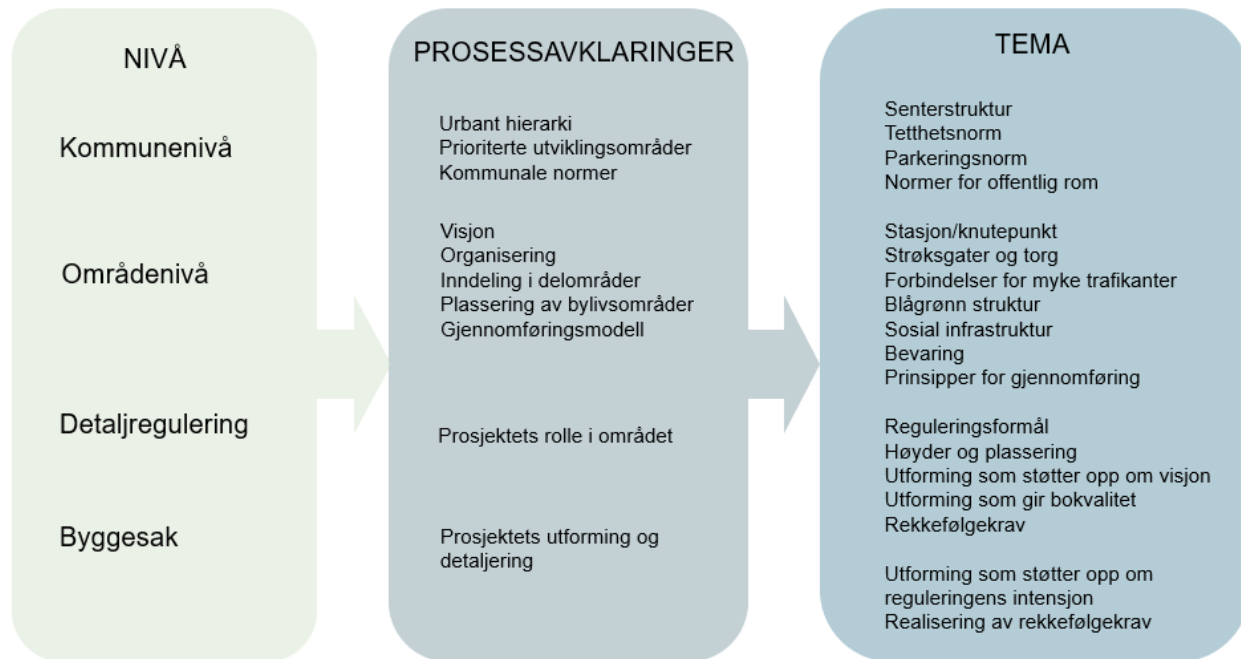

Anbefalingskart for videre utvikling

Ulike plannivåer krever ulike avklaringer og vektlegging av tema

God kobling mellom strategisk planer og det formelle plansystemet etter Plan- og bygningsloven.

Diagrammet over viser et hierarki i plannivåer med kobling til prosess og temaer horisontalt og vertikalt, et skalaforhold fra de overordnede sammenhengene til det enkelte prosjekt.

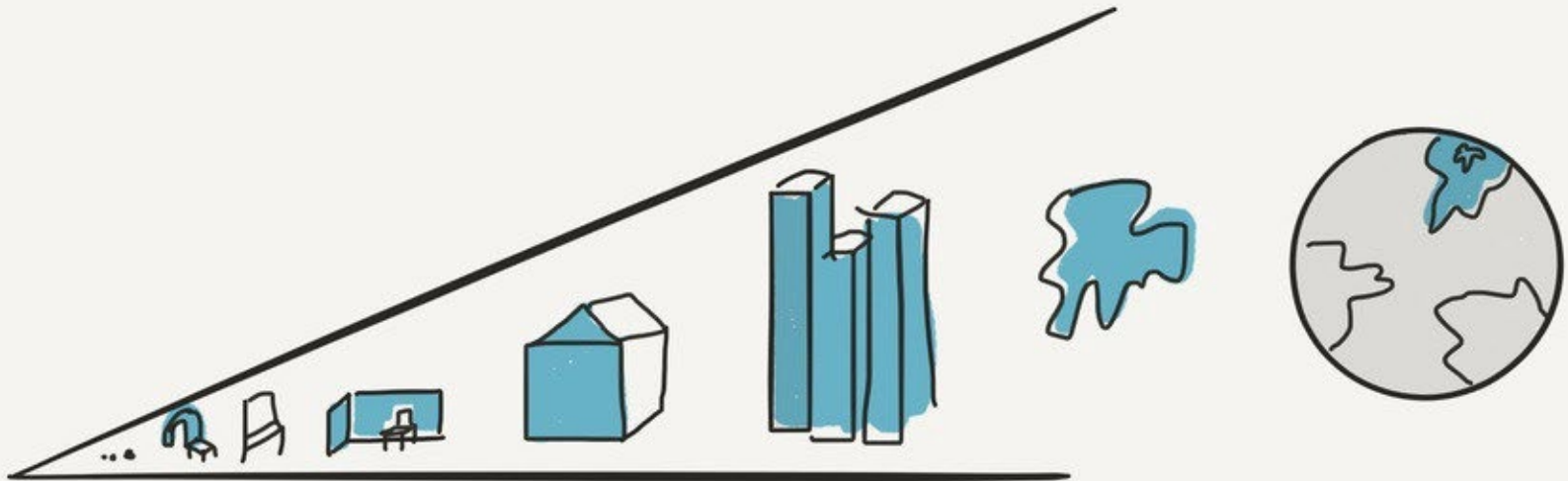
Fra plan til prosjekt:

behovet for å ha tydelige rammer, men være rom for at det enkelte prosjekt utvikler kreative grep og løsninger.

Always design a thing by considering it in its next larger context - a chair in a room, a room in a house, a house in an environment, an environment in a city plan.

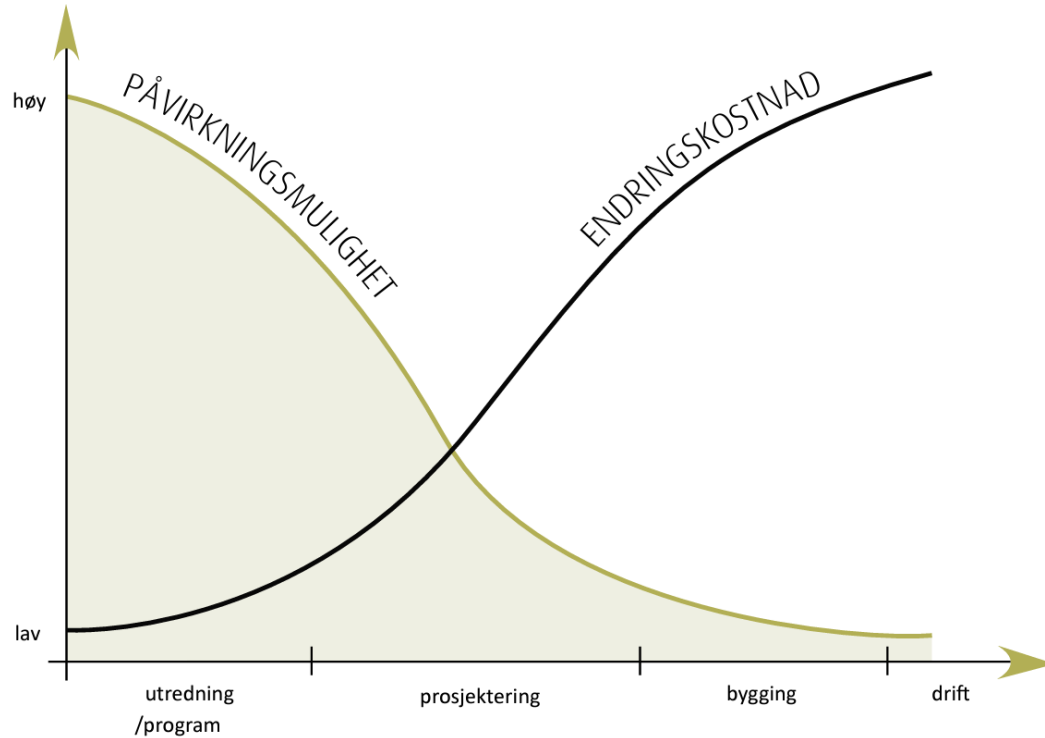
— Eliel Saarinen

Vilje og kompetanse

God arkitektonisk kvalitet krever at man setter seg mål, er villig til å bruke tid og ressurser, og har kompetanse om arkitektur og byforming.

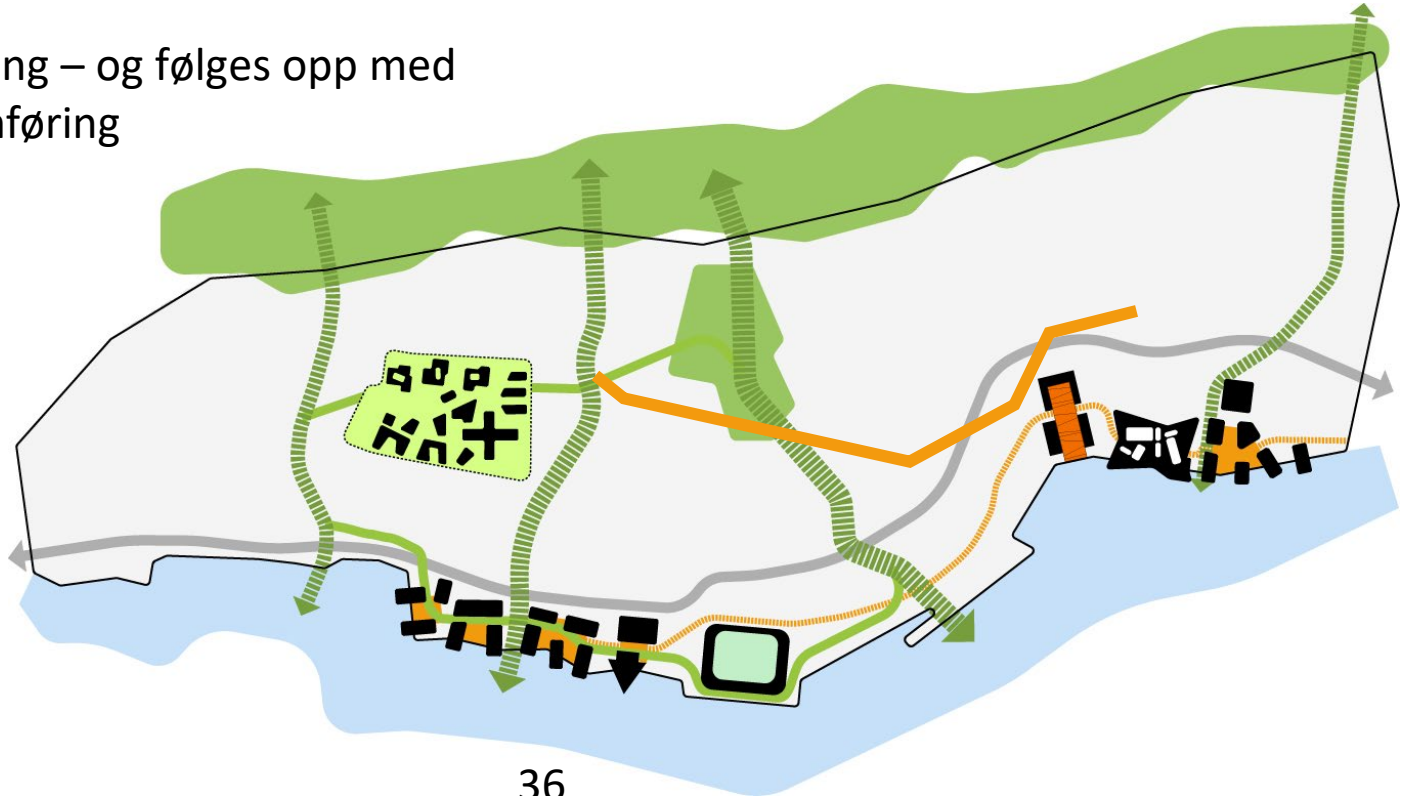
Gi tilbakemeldinger så tidlig som mulig - noen ekstra timer i starten lønner seg for alle!

I tidlige faser er endringspotensialet størst, mens kostnadene øker jo lengre ut i prosessen man kommer. Illustrasjon: Trondheim kommune.

Utarbeide visjon, strategi og konsept

- brei forankring og enighet om **visjon og mål over tid**
- som setter retning – og følges opp med
- vilje** til gjennomføring

Bodskapen

Veileder

Fortetting med kvalitet i Møre og Romsdal

Møre og Romsdal Fylkeskommune - 2022

Ultrakort versjon

ikkje øydelegg område som fungerer, fortett i område kor det er behov!

Fylkesstrategi for
attraktive byar og
tettstader
2023 - 2026

Ultrakort versjon

lokaliser by og tettstadsfunksjonar til byar og tettstader!